

Abstrakt v českém jazyce

Předkládaná práce se věnuje Matěji Procházkovi (1811–1889), významné postavě náboženského a vlasteneckého života na Moravě ve druhé polovině 19. století a členovi tzv. Sušilovy družiny. Podrobný životopis je výsledkem historického bádání, v němž byl využit pramenný materiál z několika různých archivů na Moravě. Procházkův život je zde rozdělen do tří období. Dětství a studentská léta strávil postupně v rodné Brtnici, v Jihlavě a v Brně. Po vysvěcení na kněze sloužil šestnáct let v různých farnostech brněnské diecéze. Poté, bezmála čtyřicet let, žil v Brně, kde působil jako gymnaziální učitel a katecheta a angažoval se v činnosti národně buditecké, spolkové, vzdělávací a především publikační. Tato práce dále mapuje význam osobnosti Matěje Procházky z pohledu jeho současníků a následujících generací až po tu dnešní a podává celkovou charakteristiku tohoto muže. Součástí práce je nová a výrazně obohacená bibliografie tohoto spisovatele, žurnalisty, překladatele, recenzenta, básníka a autora vědeckých pojednání. Tematicky se jeho díla týkala církevní historie a hagiografie, jazykovědy, přírodních věd a filozofie, apologetiky, morálky, sociálního učení a několika dalších oborů. Všechna uvedená témata jsou analyticky a kriticky zpracována. Zajímavá je hlubší myšlenková souvislost mezi učitelem Matějem Procházkou a bývalým studentem Tomášem Garrigue Masarykem.